

Betænkning afgivet af Ligestillingsudvalget den 1. juni 2021

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om at ophæve tjenestemandereformen fra 1969 og skabe ligestilling i lønforholdet mellem offentlige faggrupper (borgerforslag)

[af Leif Lahn Jensen (S), Peter Skaarup (DF), Karsten Hønge (SF), Andreas Steenberg (RV), Peder Hvelplund (EL), Mai Mercado (KF), Peter Seier Christensen (NB), Ole Birk Olesen (LA), Torsten Gejl (ALT), Aaja Chemnitz Larsen (IA) og Susanne Zimmer (UFG)]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, RV, KF og LA) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *mindretal* i udvalget (DF, SF, EL og Sikandar Siddique (UFG)) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *andet mindretal* i udvalget (NB) vil redegøre for sin stilling til beslutningsforslaget ved 2. (sidste) behandling.

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Si-umut, Sambandsflokkurinn og Javnaðarflokkurinn havde ved betænkningens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget anerkender, at der er en udfordring, når det kommer til uligeløn mellem kønnene i Danmark. Der er en ligelønsproblematik, der skal løses.

Det ved vi også fra bl.a. Ligelønskommissionen, som fandt, at der er en forskel mellem mænds og kvinders løn. Lønforskellen skyldes i høj grad den kønsopdeling, der er på det danske arbejdsmarked. V mener derfor, at vi skal have en politisk drøftelse af, hvilke barrierer man kan fjerne for at bryde op i det kønsopdelte arbejdsmarked.

Når det kommer til løn, mener V, at den skal fastsættes ved overenskomsterne og aftalerne mellem parterne på det pågældende område. For V værner om den danske model,

og vi underminerer den danske model, hvis vi trækker diskussionen om løn ind på Christiansborg.

V noterer sig, at FH har foreslået at nedsætte en lønstrukturkomité, som skal analysere lønstrukturen på det offentlige arbejdsmarked. Det synes V er en god idé.

Dansk Folkeparti og Enhedslisten

Dansk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer af udvalget støtter borgerforslaget. Uligeløn mellem køn i Danmark er i høj grad forårsaget af det lønhierarki, som blev cementeret med tjenestemandereformen i 1969, og som placerede de kvindedominerede fag lavere end de klassisk manddominerede fag. Reformen betyder både en vedvarende ulige aflønning mellem fag målt på uddannelseslængde og ansvar, og at omsorgsarbejde og velfærdsarbejde ikke værdisættes på samme måde som andet arbejde, selv om det har stor værdiskabende effekt for samfundet. De ulige lønninger gør det sværere og sværere at rekruttere både jordemødre, social- og sundhedsmedarbejdere, radiografer, sygeplejersker, socialrådgivere, pædagoger m.v., som der er mangel på i det offentlige, ligesom der mangler ansøgere til uddannelserne inden for disse felter. DF og EL vil gerne understrege, at forhandlinger om løndannelse fortsat bør foregå i overensstemmelse med den danske model. Der bør dog tages politisk handling for at rette op på den politiske beslutning om tjenestemandereformens fortsatte effekter i dag, ligesom det er vigtigt at anerkende, at hvis der skal tilføres ekstra midler til offentlige overenskomstforhandlinger, skal disse afsættes politisk. Det er ikke rimeligt, når politiske partier forsøger at unddrage sig ansvar. Derfor støtter DF og EL forslaget.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlemmer af udvalget mener, at en del af forklaringen på lønforskelle mellem mænd og kvinder i dagens Danmark kan tilskrives, at man med tjenestemandss-reformen af 1969 indplacerede faggrupperne forskelligt. I grove træk blev kvindedominerede fag indplaceret lønmæssigt lavere, fordi kvinders indkomst blev betragtet som en biindtægt i husholdningen. Det synspunkt kan RV ikke støtte.

RV anerkender til fulde, at tjenestemandssreformen af 1969 var politisk bestemt, og mener derfor også, at dagens politikere delvis bærer et ansvar for at rette op på lønskævheden i den offentlige sektor. RV har derfor foreslået, at der bliver indkaldt til trepartsforhandlinger, hvor regeringen i samarbejde med arbejdsmarkedets parter tager initiativ til en langsigtet plan for, hvordan der kan sikres en udligning af lønefterslæbet mellem de traditionelle kvinde- og mandsdominerede fag i den offentlige sektor. RV vil endvidere arbejde for, at det nedlagte stillingsvurderingsråd kan blive oprettet på ny, så der løbende kan blive holdt øje med udligningen af lønefterslæbet.

RV kan således ikke støtte borgerforslaget, som det ligger, men vil arbejde for politisk ansvarstagen og handling via ovennævnte initiativer.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 9. april 2021 og var til 1. behandling den 20. maj 2021. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Ligestillingsudvalget.

Om baggrunden for beslutningsforslaget

Beslutningsforslaget er et borgerforslag, som inden for den fastsatte frist har opnået det antal støttetilkendegivelser

Karin Gaardsted (S) Birgitte Vind (S) nfm. Lars Aslan Rasmussen (S) Camilla Fabricius (S) Daniel Toft Jakobsen (S)

Julie Skovsby (S) Kasper Sand Kjær (S) Tanja Larsson (S) Rasmus Horn Langhoff (S) Katrine Robsøe (RV)

Samira Nawa (RV) Astrid Carøe (SF) Halime Oguz (SF) Pernille Skipper (EL) Rosa Lund (EL) Sikandar Siddique (UFG)

Heidi Bank (V) fmd. Fatma Øktem (V) Jane Heitmann (V) Karen Ellemann (V) Eva Kjer Hansen (V) Morten Dahlin (V)

Liselott Blixt (DF) Karina Adsbøl (DF) Mette Hjermand Dencker (DF) Birgitte Bergman (KF) Mona Juul (KF)

Lars Boje Mathiesen (NB) Alex Vanopslagh (LA)

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

fra borgere, som kræves for at få forslaget fremsat og behandlet som beslutningsforslag i Folketinget. Borgerforslaget er oprindelig indgivet af Vibeke Kline Lange Frost, København, som hovedstiller med Susanne Both, København, Anne-Sophie Bjerregaard Mose, København, Marietta Annie Petersen, Silkeborg, Gitte Raaby Møller, Herning, Anni Jessen Spiele, Ballerup, Frida Pernille Groth Rasmussen, København, Signe Jespersen, Aarhus, Thea Borre Kisby, Esbjerg, Marie Pallesgaard Vithen, København, og Marie Vedsted Christiansen, Gentofte, som medstillere.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 2 bilag på beslutningsforslaget.

Deputationer

En deputation bestående af forslagsstillerne bag borgerforslaget har forud for 1. behandling af beslutningsforslaget præsenteret udvalget for baggrunden for forslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 28 spørgsmål til skatteministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Socialdemokratiet (S)	49	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1

Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	7